

Powstanie Wielkopolskie

<https://pw.ipn.gov.pl/pwi/form/r4545752055,BISKUPSKI-Antoni.html>
2022-08-18, 13:12

BISKUPSKI Antoni

Osoba

BISKUPSKI Antoni

Urodzony

1890

Zmarł

1930

Opis

organizator oddziału Służby Straży i Bezpieczeństwa, dowódca baonu rogozińskiego, historyk powstania, mjr Wojska Polskiego. Ur. się 12 grudnia 1890 r. w Rogoźnie, w rodzinie kupca zbożowego Franciszka i Antoniny z Magdzińskich. W czasie nauki w gimnazjum w Rogoźnie brał czynny udział w pracach Towarzystwa Tomasza Zana, za co był wielokrotnie prześladowany.

Organizował w domu rodzinnym wykłady z literatury i historii polskiej oraz przedstawienia teatralne o treści patriotycznej. Po ukończeniu szkoły średniej poświęcił się kupiectwu. Odbył praktykę w „Rolniku” w Gnieźnie i Kruszwicy. Od 1909 r. przebywał w Warszawie, gdzie ukończył szkołę dramatyczną. W 1914 r. kierował przedsiębiorstwem ojca (do 4 X), kiedy powołano go do armii niemieckiej. Od 13 VIII 1916 do 17 I 1917 r. przebywał na kursie oficerskim w Biedrusku (pod Poznaniem).

W czasie wojny walczył na froncie zach. i wsch., był trzykrotnie ranny.

Został mianowany sierż. Wybuch rewolucji w Niemczech oraz zawieszenie broni zastało go na urlopie w rodzinnym Rogoźnie. Zorganizował miejscową Radę Robotniczą i Żołnierską oraz oddział Służby Straży i Bezpieczeństwa, 1 I 1919 r. w dowodzonym przez siebie baonie rogozińskim miał 300 powstańców, którzy wzięli następnie udział w walkach na terenie d. pow. obornickiego, czarnkowskiego i chodzieskiego. Z jedną z kompanii swego baonu walczył (od 24II1919) na froncie zach., na odcinku Łomnica-Pniewy, Dekretem Komisariatu NRL został mianowany (od 21 I 1919) ppor. (ze starszeństwem od 1 IX 1916). Od 16 III 1919 do 23 VIII 1920 r. był dowódcą 1 kompanii 7 Pułku Strzelców Wielkopolskich (późniejszy 61 Pułk Piechoty), z którą wyruszył na front litewsko-białoruski i brał udział w wojnie 1920 r. Pełnił także funkcję adiutanta baonu rezerwowego (24 VIII-31 XII 1920) oraz w 61 Pułku Piechoty (1 1-31 VII 1921).

Po zakończeniu wojny został oficerem zawodowym w randze kpt., w 1928 r. awansował do stopnia mjr. Pełnił kolejno funkcje: dowódcy kompanii 61 Pułku Piechoty (1 VIII 1921-6 VII 1923), oficera sztabu Dowództwa 15 Dywizji Piechoty (7 VII 1923-25 III 1926), oficera PW (26 III 1926-16 XI 1926), dowódcy kompanii 80 Pułku Piechoty (17 XI 1926-29 IX 1927), oficera materiałowego i p.o. kwatermistrza (30IX 1927-25 IV 1928), oficera sztabowego 80 Pułku Piechoty (26 IV 1928-5 VII 1928), dowódcy baonu 80 Pułku Piechoty (6 VII 1928--31 III 1929), oficera placu w Gdyni (31 III 1929-29 V 1930).

Zmarł tam 29 maja 1930 r., w wyniku ciężkiej choroby, pochowany został w rodzinnym Rogoźnie. Gromadził materiały do historii 7 Pułku Strzelców Wielkopolskich (61 Pułku Piechoty) i wydał monografię pułku, zawierającą organizację i dzieje w walce o zach. granice (1925). Nie objęła ona dalszych dziejów, które znaleźć się miały w tomie II. Pozostałością po tej pracy są ankiety powstańców, niestety nie w pełni zachowane, w Archiwum Państwowym w Poznaniu. Badania te zapoczątkowały jednak w okresie międzywojennym dalsze prace nad dziejami powstania wielkopolskiego 1918-1919. Był odznaczony m.in.: Orderem Virtuti Militari V kl., Krzyżem Niepodległości (pośmiertnie), Krzyżem Walecznych. Był żonaty z Marią Nawrocką.

Bibliografia

Z. Kościański, Biskupski Antoni (1890-1930), (w:) Powstańcy wielkopolscy. Biogramy uczestników powstania wielkopolskiego 1918-1919, t. IV, red. B.

Polak, Poznań 2008, s. 19-20.

Autor wpisu

Zdzisław Kościański